

Posudek oponenta na diplomovou práci Kláry Procházkové „Modelové scénáře vývoje poptávky po terciárním vzdělávání“

Diplomovou práci studentky Kláry Procházkové „Modelové scénáře vývoje poptávky po terciárním vzdělávání“ tvoří 75 stran textu a 11 stran textových a tabulkových příloh. Textová část práce má standardní strukturu a je rozdělena do deseti kapitol, včetně úvodu a závěru (shrnutí). Doplněna je seznamem tabulek, obrázků a seznamem použité literatury.

Posuzovaná práce si kladla za cíl formulovat s pomocí vlastních modelových scénářů budoucí vývoj poptávky po vysokoškolském studiu a její vliv na nabídku studijních míst. Aktuálnost zvoleného tématu je dána jak neustálými snahami o transformaci naší vzdělávací soustavy a její přiblížení celoevropským standardům, tak očekávaným poklesem počtu osob ve věku nejvyšší participace na terciárním vzdělávání, který se intenzivně projeví v horizontu příštích šesti let.

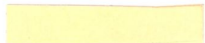
Přes poměrně úzké vymezení problému názvem předložené diplomové práce je jejím obsahem široce koncipované pojednání o aktuálním vývoji a stavu systému našeho terciárního a zejména pak vysokoškolského vzdělávání v neméně velkoryse pojatém věcném i mezinárodním kontextu. Autorka podává velmi obsažný a zároveň kompaktní přehled tohoto vývoje i přehled naší a evropské vzdělávací politiky, přičemž stranou její pozornosti nezůstávají ani související otázky ekonomické a sociální, ani psychologické faktory ovlivňující participaci lidí v terciárním vzdělávání. V tomto ohledu se jí podařilo s pomocí celé řady titulů domácí i mezinárodní literatury, politických dokumentů a různých zdrojů dat velmi kvalitní a zároveň adekvátně kritický text, který sám o sobě má nemalou informační hodnotu. Zde však zároveň slouží jako velmi solidní východisko pro hledání odpovědi na úvodní otázky a naplnění jí vytyčených cílů. Jako taková se práce vyznačuje také solidním logickým uspořádáním a celistvostí textu.

Vlastní část věnovaná prezentaci původních modelových scénářů je sice poněkud stručnější a založená možná až na příliš velkém množství zjednodušujících předpokladů, přesto poskytuje dostatečně detailní základní náhled do problematiky perspektiv nabídky a zejména pak poptávky po terciárním vzdělávání u nás. Diskuse budoucího vývoje nabídky a poptávky po studiu, která je náplní předposlední kapitoly, se též poněkud míjí s původním, v úvodu proklamovaným záměrem diplomantky, neboť nenavazuje ani tak na výsledky modelových scénářů, jako spíše na představy logicky vyplývající z představ o budoucím demografickém vývoji, o trendech a tendencích ve vývoji sledované nabídky a poptávky a míře naplnění současných politických cílů v dané oblasti. Je však vedena korektně a opět představuje zajímavou, poměrně kompaktní, relativně široce podloženou a logicky konzistentní představu o perspektivách vývoje.

V kontextu tohoto hodnocení je škoda, že obsahová kvalita nejde vždy ruku v ruce s analogicky kvalitní formou prezentace poznatků a myšlenek autorky. Její snaha o hutný a kompaktní text je často poznamenána jeho přesměřováním zkracováním. Občas totiž v textu chybí slova, která by v dostatečné míře konkretizovala to, co autorka chtěla vyjádřit („pokles uchazečů“, „vývoj zájemců“, apod.). Častěji se objevují také překlepy (diakritika, mezery) a drobné prohřešky proti jazykovým pravidlům („tyto slova“ na str. 34), patrně jako důsledek poněkud volnějšího stylu písemného vyjadřování diplomantky, který na některých místech přechází téměř do formátu mluvené řeči s hovorovými obraty. Rušivě může také působit zařazení několika tabulek v angličtině, přestože nešlo o převzaté objekty, ale pouze o data, která do tabulek pořádala sama diplomantka, a také jejich nejednotný grafický formát.

Předložená diplomová práce Kláry Procházkové „Modelové scénáře vývoje poptávky po terciárním vzdělávání“ bezpochyby splňuje požadavky kladené na závěrečnou práci magisterského studia v oboru Demografie a proto ji doporučuji přijmout k obhajobě.

V Praze dne 22. září 2007

RNDr. Boris Burcin
oponent